

GRADUA-MARE (NAGYVÁRAD)
9 Octombrie st. v.
21 Octombrie st. n.

Ese in fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 41.

ANUL XIX.
1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Singurătatea.

(După Lamartine.)

Adesea stând pe munte, când sôrele sfinșesce,
Sub umbra ce trimite stejarul gârbovit,
Eu plimb a mea privire prin lunca ce 'nflorcesce,
Ș-a căreia tablouri se schimb necontenit.

Ici fluviul murmură prin spumele-i albinde
Și pîere ca un șerpe în depărtat obscur;
Er lacul mai la vale cu apele-i dorminde,
Lucește 'n flori de stele, născute din azur.

Pe crestele muntôse, cu arbori coronate,
Crepusul aruncă un vîl inflăcărât,
Îr carul de 'ntuneric cu umbre necurate,
Se 'nalță, — și albesce pe cerul deșteptat.

Din goticile turnuri, se-aude, tace érá,
Un imn de rugăciune, prin aer fredonând,
Se-opresce călătorul, și clopotul de țără
L'al țilei dulce sgomot resună, lung vibrând.

L'aceste dulci tablouri mi-e inima tăcută,
Nu simte nici plăcere, nu 'ncercă nici transport;
Privesc atunci pămîntul prin mintea mea pierdută,
Dar sôrele vieții e stins pentru cel mo't.

Din culme 'ntr'altă culme în van imi duc privirea,
Din lume 'ntr'altă lume, din zori până 'n sfințit;
Mësor imensitatea cu ochii, cu gândirea,
Și-mi ȑic: „In nici o parte nu pot fi fericit!”

Ce pot găsi 'nli'aceste palate séu căscîore,
Din care pentru mine plăcerea a șburat?
Păduri, vâlcele, riuri, deșerte 'ncântătoare,
Un lucru ve lipsește și totul e 'ntristat!

Incépă séu sfișescă al țilei curs, — ce-mi pasă!...
Indiferent me așlă 'apus și răsărit,
Și fie ți séu nópte, acelaș dor m'apasă!
Îr sôrele imi pare un spectru inegrit!

Și d'aș puté vre-odată să-l urmăresc în cale,
Deșerte pretutideni și golul aș vedé;
Dar nu doresc nimica din lucrurile sale,
Nimic nu am a cere naturei, mumă rea.

Dar pôte că dincolo de vastele-i hotare,
Locaș în care arde un sôre-adevărat,
Lăsând în astă lume un corp fără suflare,
Aș regăsi acolo aceea ce-am visat!

M'aș imbêtă de vieță din dulcele isvóre,
Aș regăsi acolo speranță și amor,
Și idealul bine al unei vieți ușore.
Ce nu există-aicea, în cercul muritor.

Ah! Cum nu pot pe carul zimbindei aurore,
Vieță-a vieții mele, la ține să m'avént!
De ce, într'ast esiliu, să pierd atâtea ore?...
Din mine nu-i nimica comun cu-acest pămînt!

Când frunzele se scutur' în tómnă ne 'mblăndită
Și 'n văi sînt spulberate d'al serei vînt geros,
Și eu sînt tot asemeni ca frunza 'ngălbenită,
Răpescă-me de-asemeni un crivêț viforos!

Th. M. Stoenescu.

Mórtea lui Miron Costin.

(Încheiere.)

Cantemir-Vodă, după obiceiul acelor domnii, peste
dece țile voi să trimită ca sol la Brancovan pe ginerel
seu Lupul Hatman și a poruncit acestuia să iea cu sine
și câțiva fii nobili de boeri, între cari eră și unul din-
tre conjurații complotului, George, fratele lui Mitru cu
numele... * Acesta a făcut-o pentru că sciea, că con-
jurații căutau ocașunea de a scrie ceva lui Brancovan,
ceea ce nu le eră ușor a o face fără să se espue la
pericul ca scrisorile să fie prinse; acum însă ocașunea
li s'ar presintă și când vor vedé, că un tovarăș al
lor are să mērgă ca sol în Țera romănescă, este peste
putință ca ei să dea acestuia séu scrisori séu in-
strucțiuni prin vorbă. Apoi la întórcere voia Cantemir
să examineze pe acest sol despre ceea ce a făcut în
Țera romănescă; ceea ce s'a și făcut.

Acei ómeni blăstémați, vēdēnd că George face parte
din acea solie, au cređut că au găsit cea mai bună oca-
siune și-au dat scrisori nu numai către Brancovan, dar
și către alți boeri din Țera romănescă și mai cu sēmă
câtră Constantin Stolnicul Cantacuzen; totuși nimica nu
scriu în ele réu séu clar, ci numai în figuri și alusiuni,

* Locul este obscur în textul defectuos.

Festivitățile din Seghedin au produs un șir de manifestațiuni dinastice. La cuvintele de felicitare ale mitropoliților români, Maj. Sa a răspuns, exprimându-și dorința, ca românii să adereze, nu numai la religie, ci și naționalitatea lor, ci totodată să-și iubească patria, statul unguresc. In cele trei zile Maj. Sa a dat trei mese; dintre prelații români în ziua primă a fost invitat mitropolitul Vancea și episcopul Szabó, în a doua mitropolitul Miron Roman, în a treia episcopii Pavel, Meșian și Mihali, dimpreună cu canonicul gherlan Dimitrie Coroian. Mai notăm, că mitropolitul din Sibiu s-a încheiat cuvântarea ungurească cu următoarele cuvinte românești: „M. Sa cesareă și regio-apostolică, augustul nostru monarc, vivat! să trăiască! vivat!”

Academia Română a ținut vineri la 7/19 octombrie ședință. S'a ascultat memoriul dlui N. Ionescu despre observațiunile d-sale asupra secțiunii pedagogice din expozițiunea din Zürich și un alt memoriu al dlui Em. Bacaloglu asupra expozițiunii de electricitate din Viena. Biblioteca Academiei a primit zilele aceste dela „British Museum” din Londra o alasă colecțiune de cărți științifice foarte frumos legate.

Reuniunea femeilor române din Sibiu, înființată abia înainte cu trei ani, a și început să realizeze scopul ce și-l-a fixat: înființarea unei școle române de fete. Aflăm cu bucurie, că numita reuniune la 1 noiembrie st. n. va deschide în Sibiu școala sa elementară de fete cu patru clase, făcând îngrigire de cele mai bune puteri didactice. Intre altele, din București dela „Asilul Elena Dâmba” s'a angajat dșora Eleonora Tănăsescu, care a și sosit la Sibiu spre a-și ocupa postul. Părinții cari doresc a-și trimite fetele la această școală, au să se adreseze la dna Maria Cosma, zelosă presidentă a numitei reuniuni brave.

Societatea de lectură „Petrul Maior” din Budapesta, în înțelesul dispozițiilor cuprinse în § 23 al statutelor sale, în ședința sa ținută la 23 septembrie a. c. st. n. s'a constituit în următorul mod: Președinte Georgiu Szerb, deputat dietal, ér după refuzarea acestuia, în ședința dela 30 septembrie a. c. dl dr. Georgiu Crenicean, medic; vice-președinte Valeriu Olariu, medicinist în anul al IV; secretari Gerasim Szerb, student jurist în cursul al IV; notari Alesandru Millian student de filosofie și Nicolau Moș medicinist în anul I; bibliotecar Pachomiu Avramescu, student jurist în anul al IV; cassariu Emiliu Buttyan, student jurist în anul al IV; controlor Romulus Marcu, medicinist în anul al II; ér în comisiunea literară s'au ales Gerasim Szerb stud. jur., Valeriu Olariu, medicinist, Alecsiu Manguca, stud. jur. în cursul al III, Alesandru Millian, stud. de filos. și Paul Rozvan, tehnic în an. al IV.

Societatea de lectură a junimei române dela archigimnasiul rom. cat. din Cluș s'a constituit în 22 sept. st. n. pe anul scolastic 1883/4 în modul următor: președinte s'a ales Ioan R. Cherecheș stud. de clasa VIII, notar Aureliu Pop stud. de cl. VII, secretar Vas. Vutca stud. de cl. VIII, cassar Gavril Buzurca stud. de clasa VI, bibliotecar Gavril Hango stud. de cl. VII, vice-bibliotecar Ioan Suciu stud. de cl. VI, controlor Elia Șerban stud. de cl. VII, redactori la foia beletristică a Societății „Speranța” Gavril Carșiai stud. de cl. VIII, George Popescu stud. de cl. VII și Valeriu Abui stud. de cl. VI, membrii de încredere Victor Ancén și Vasiliu Budai, ambii stud. de cl. V.

Necrolog. *Elisabeta Domide n. Salvan*, consorta dlui Gerasim Domide preot gr. c. în Rodna veche, a încetat din viață la 4 octombrie etate de 19 ani, lă-

sând în doliu pruncii Leonida și Elena, pe mamă-sa Maria Salvan n. Bui, pe soru-sa Luisa măritată Issip, pe socrii Grigorie și Matrona Domide, pe cumnații Ioan Issip jude administrativ în Rodna veche, Andrei Vlasin preot, Samson Domide, Iosif Domide și Flórea Bureca n. Domide, pe verii George Salvan c. r. supralocotenent și Leontina Dragan și pe afinii Florian Domide c. r. căpitan și Ioan Dragan învățător dirigent.

?

Nici o ființă nu-mi este tată;
Trăiesc, și 'n lume vecinic voiu fi;
Ca universul nemăsurată
Sunt... De vrei, lesne me poți ghici.
Imi place năptea 'n melancolie;
Dușmani în lume am sute — mii,
Numai în dulcea sburdălnicie
De nebunatoci și dragi copii.
Sunt favorita bardului care
Sufletul și-are 'n visuri pierdut:
O vorbă numai, ființa-mi mure...
O vorbă numai... ș-am dispărut!

Dan Drăg.

Terminul de deslegare e 31 octombrie. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

*

Deslegarea ghicitei de șac din nr. 34:

Privesc Atotpotinte! din patria-ți cerescă.
Spre bieta Românie, spre vechiul ei popor;
Intinde-ți drépta sântă, și fă ca să renască
Din lunga-i agonie, spre-un mândru viitor!

Deslegare bună ni-au sosit dela dâmbenele și domnișorele: Emilia Pop n. Marcuș, Emilia L. Bistrițean, Aurelia Pop, Sidonia Major, Veturia Lazar Purcărețian, Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Iconia Borca, Virginia German, Adela Cartescu, Iosefina Popescu, Amalia Crișan, Ana Pop.

Premiul s'a dobândit prin dșora Veturia Lazar Purcărețian în Sanislou.

Călindarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêr- bătorile.	Sórele resare	Sórele apune
Duminecă	9 21	Ap. Iacov Alfeu.		6 24	5 4
Luni	10 22	Sf. Evlampie.		6 25	5 5
Mărți	11 23	Apost. Filip.		6 27	5 3
Mercuri	12 24	Ap. Prov. Tarah.		6 28	5 1
Joi	13 25	Mart. Carp.		6 29	5 59
Vineri	14 26	(†) Cuv. Paraschiva.		6 30	5 59
Sâmbetă	15 27	Mart. Lukian.		6 32	5 58

❧ Dni a căror abonamente expiră cu nrl 39 când se încheieă treiluniul jul.—sept. sunt rugați să binevoiescă a-și rennoi de timpuriu abonamentele, căci a conto nu putem trimite foia nimeniua. De aceea și cei ce nu ș-au refuit încă prețul de abonament, să pot-tescă a-și achită datoriile.

Cei ce nu mai vor să fie abonați, sunt rugați a ne innapoia nrl acesta, ca să-i ștergem din registrul abonanților.

Proprietar, redactor răspundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală.